

Arbeids- og sosialdepartementet
v/ arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie
Postboks 8019 Dep.
0033 Oslo

Vår sak nr: 2017-SI-00098

Dato: 10.1.2019

INNSPILL TIL STATSBUJSJETTET FOR 2020

Norsk Tjenestemannslag (NTL) vil med dette komme med våre innspill til statsbudsjettet for 2020 for Arbeids- og velferdsetaten samt Arbeidstilsynet.

Arbeids- og velferdsetaten

Da regjeringen la frem sitt forslag til statsbudsjett for 2019 var det med ytterligere innstramminger for NAV. Kuttene vil få alvorlige konsekvenser for ansatte og brukere. Det er ikke gjennomførbart å redusere bevilgningene og samtidig følge opp de målene som blir satt.

Effektiviserings- og avbyråkratiseringsreformen medførte et kutt i NAV på 0,5 prosent i statsbudsjettet for 2019. Dette utgjør 57,47 millioner for NAV. NTL mener slike flate kutt er en politisk ansvarsforskrivelse. Siden 2015, da disse kuttene startet, har NAVs driftsbudsjett blitt kuttet med 370 millioner, noe som tilsvarer godt over 500 årsverk.

Færre ansatte betyr færre mennesker som kan hjelpe sykemeldte, funksjonshemmede, langtidsledige og ungdom over i arbeid, sørge for at arbeidsledige får dagpengene sine og for at mennesker med funksjonsnedsettelse får hjelpemidlene som skal til for å holde dem i jobb. Konsekvensene av kuttene blir lengre saksbehandlingstid på ytelse som for eksempel dagpenger, sykepenger og uføretrygd, lengre ventetid på telefon og redusert mulighet til å følge opp brukere. Det er ingenting som tyder på at behovet for NAVs tjenester vil minske, tvert imot tilsier den demografiske utviklingen at behovet vil øke.

Tiltak

Omdisponeringsfullmakten fra tiltaksbudsjettet til NAVs driftsbudsjett ble opprettholdt på 200 millioner fra 2018 til 2019. Det er positivt at fullmakten blir opprettholdt, men vi forventet en økning av dette beløpet. Erfaring viser at det gir gode resultater å legge disse oppgavene til NAV. NAV anbefaler at dette videreføres og utvides i 2020.

Samlet tiltaksbudsjett for NAV er vi ikke fornøyd med. Tiltaksbudsjettet reduseres med 0,5 % fra 2018 til 2019. Med tanke på de utfordringene som mange av våre brukere har, burde det vært en økning. Dette skjer samtidig med at regjeringen legger føringer for hvilke grupper midlene skal brukes på (ungdom og langtidsledige). Prioriteringen er grei, men vi mener det er feil å låse tiltaksbudsjettet, da situasjonen kan være svært forskjellige ulike steder i landet.

NTL er bekymret for at det er få reelle tilbud til minoritetsspråklige uten gode norskkunnskaper. Vi ønsker derfor flere muligheter til å kombinere språkopplæring med arbeidsrettede tiltak. Oppsummert ønsker vi mindre detaljstyring på tiltaksbudsjettet. Ideelt sett burde det vært en overslagsbevilgning heller enn en rammetildeling. Vi kunne også tenkt oss en ekstra satsing på å få brukere med varig tilrettelagt arbeid ut i ordinære bedrifter. VTA er forandret de siste årene og brukergruppen utvidet slik at mange fungerer greit i ordinære bedrifter og ikke er avhengig av arbeidsmarkedsbedrifter for å ha et virke. Dette ville også bygge opp under et inkluderende arbeidsliv og gi et tydelig signal om at retten til arbeid og tilhørighet står sterkt.

AAP

Ordningen med AAP er kuttet fra 4 til 3 år. Vi mener det er riktig å reversere perioden tilbake til 4 år og samtidig opprettholde en reell mulighet for forlengelse for de som har behov for det. Det er ikke riktig at de aller fleste får forlenget AAP-perioden i dag. Det overveldende flertallet får ikke noen forlengelse. Vi har fått mange meldinger fra våre medlemmer om svært store problemer for våre brukere på grunn av denne omleggingen. Mange bruker årevis på å få utredet sykdom og slike regler kan være til hinder for at disse brukerne får den bistanden de har behov for. Den nye regelendringen har ført til stans i mange AAP-utbetalinger siden ordningen ble innført for et år siden, noe som fører brukere over på sosialstønader eller å bli forsørget av andre. Konsekvensen er svært ofte at attføringsløpet også stanser opp. Brukerne blir mer opptatt av å få hverdagen til å gå rundt enn å følge behandlingsopplegg/attføringsløp. NAV har også fått mange negative reaksjoner fra leger og spesialisthelsetjenesten.

SVART ØKONOMI/A-KRIM

Det er opprettet A-krim sentre flere steder i landet og dette er noe som regjeringen sier er et satsingsområde. For NAV betyr det en økning på 4,4 millioner i 2019. Med tanke på det omfattende arbeidet og ressurser som NAV skal bidra med inn i dette samarbeidet er dette ikke tilstrekkelig. Vi trenger en kraftig økning i dette tilskuddet for 2020 for at NAV skal kunne bidra med det som forventes både av de andre i samarbeidet og av oss.

IKT

Det er bevilget 423,5 millioner til IKT-moderniseringsprosjekt 3 i 2019. Dette regner vi med skal være tilstrekkelig. Ikke desto mindre mener vi at en god del av det andre IKT-utviklingsarbeidet som vi må gjøre i NAV burde bli gitt som ekstrabevilgninger og ikke tas fra NAVs driftsbudsjett. Vi ser at nødvendig utviklingsarbeid vil kunne lide i konkurranse med andre områder når driftsbudsjettet er redusert, ikke minst siden NAV også har omfattende omstillinger på gang blant annet med regionreform.

ARBEIDSTILSYNET

Arbeidstilsynet har de senere år blitt pålagt å bruke stadig flere ressurser på a-krim samarbeidet. Dette er et viktig arbeid for å møte den økende arbeidslivskriminaliteten i Norge. For innværende år settes det av nærmere 30 prosent av Arbeidstilsynets ressurser til dette arbeidet.

Satsningen fører til at øvrige tilsynsoppgaver må nedprioriteres. I praksis vil dette si at Arbeidstilsynet må nedprioritere oppgaver knyttet til kontroll og det forebyggende arbeidet.

Arbeidsmiljøloven krever at alle virksomheter skal arbeide systematisk for å sikre at ingen arbeidstakere blir syke eller skadd på grunn av påvirkninger fra arbeidsmiljøet. Arbeidstilsynets hovedoppgave bør foruten å veilede om lovens krav, være å kontrollere hva enkeltbedrifter faktisk gjør for å tilfredsstille dette kravet i loven.

Vi vet at arbeidsmiljøfaktorer som ergonomi, kjemiske påvirkninger, psykososiale forhold mv. vil kunne medføre at flere arbeidstakere blir syke etter langvarige påvirkninger i sitt arbeid og dette vil igjen påføre samfunnet sykemeldinger, uførhet og utstøting av eldre arbeidstakere.

Etter vårt syn kan man ikke nedprioritere dette arbeidet uten at det vil medføre økte samfunnsøkonomiske kostnader på både kort og lang sikt. De personlige kostnadene for den enkelte arbeidstaker vil være betydelig. En reduksjon i det forebyggende arbeidet vil kunne medføre at arbeidsulykker, inkludert dødsulykker, igjen vil øke.

Vi mener derfor at det forebyggende arbeidet til Arbeidstilsynet minst må styrkes slik at innsatsen er på det samme nivået som før ressursene ble dreid over til a-krim arbeidet.

Arbeidstilsynet bør i 2020 få en økning i budsjettet som kan finansiere en økt ressursbruk på minst 20 prosent fra dagens nivå.

Med vennlig hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Ellen Dalen
2. nestleder